

Kokmateriālu tirgus situācija Eiropā joprojām ir neskaidra

Avots: Latvijas Meža īpašnieku un apsaimniekotāju konfederācija

Eiropas kokzāģētavas turpina saskarties ar ievērojamām grūtībām, jo tirgus apstākļi joprojām ir nelabvēlīgi. Cerības, ka Apvienotās Karalistes valdības vērienīgā mājokļu celtniecības programma dos ievērojamu pienesumu, izrādās neskaidras. Galvenie nozares pārstāvji, uzstājoties novembra sākumā notikušajā *Timber Development UK (TDUK)* Pasaules kokmateriālu tirgu konferencē, uzsvēra, ka nozarē joprojām valda grūtības. Šo situāciju izraisa tirgus svārstības.

Būvizstrādājumu asociācijas (*CPA*) ekonomikas pārstāvis uzrunāja 200 nozares profesionāļu auditoriju Londonā, paužot skepsi par Apvienotās Karalistes valdības mērķi nākamajā parlamentā paredzēt 1,5 miljonus jaunu mājokļu. Viņš šo mērķi raksturoja kā "smieklīgu", norādot, ka būvniecības nozare ir saskārusies ar ievērojamu darbaspēka samazinājumu - kopš 2019. gada pirmā ceturkšņa darbinieku skaits ir samazinājies par 385 000 cilvēku.

Setra Group EVP Market/Sales & Business Development, pārstāvis pastāstīja, ka Zviedrijas, Somijas un Centrāleiropas kokzāģētavas joprojām izjūt nopietnu spriedzi. Lejupsīde, kas sākas 2024. gada otrajā ceturksnī, ir jūtama visā nozarē. Ražošanas apjomi saglabājas zemi un ir maz pazīmju, ka šie apstākļi tuvākajā laikā uzlabosies. Koksnes izejvielu pieejamība kļūst par arvien lielāku izaicinājumu.

Setra Group EVP brīdināja, ka šī pastāvīgā spriedze var novest pie Zviedrijas kokapstrādes nozares pārstrukturēšanas, jo joprojām pastāv rentabilitātes problēmas. Pat ja tirgus apstākļi uzlabosies, tomēr, nebūs pietiekami daudz izejmateriālu, lai apmierinātu iespējamo pieprasījuma pieaugumu.

Lai gan *CPA* prognozes Apvienotās Karalistes būvniecības nozarei joprojām ir "piesardzīgi optimistiskas", tās aprēķini liecina par samērā nelielu izaugsmi. Paredzams, ka Apvienotās Karalistes IKP 2024. gadā palielināsies par 1,1 %, 2025. gadā - par 1,7 % un 2026. gadā - par 2,3 %. Tiek prognozēts, ka 2025. gadā

būvniecības produkcijas apjoms pieaugs par 2,5 %, un privāto mājokļu būvniecība palielināsies par 8 %. Tomēr šīs prognozes mazina kopējās būvniecības produkcijas samazināšanās par 2,9 % 2024. gadā, kā arī privātmāju būvniecības samazināšanās par 9 %.

Lai gan optimisms joprojām ir visai pieticīgs, ir gaidāma zināma atveseļošanās. Tiek prognozēts, ka 2025. gadā Eiropas skujkoku koksnes importa apjoms Eiropā uzlabosies par 5 %. Paredzams arī, ka Eiropas skujkoku koksnes eksports uz ASV pieaugs par 20 % pēc 17 % krituma 2024. gadā. Tomēr skujkoku koksnes eksports uz Ķīnu ir samazinājies līdz zemākajam līmenim 10 gadu laikā, jo Ķīnas ekonomika saskaras ar fundamentālām problēmām.

ASV tirgū pašlaik ir vērojams stabils skujkoku koksnes patēriņš, lai gan šķiet, ka piedāvājums jau ir pārsātināts. Ziemeļāfrikas un Tuvo Austrumu tirgi ir kļuvuši par Eiropas skujkoku koksnes lielākajiem aizjūras tirgiem un tajos dominē sarkankoks.

Pasākuma *TDUK* paneldiskusijā tika paustas bažas par **C24* kokmateriālu pārspīlēto specifiskāciju, kas ir novedusi pie **C16* kategorijas koksnes tirgus samazināšanās. Nozares vadītāji uzsvēra, ka ir nepieciešams lielāks atbalsts *C16* kokmateriāliem, lai palīdzētu stabilizēt tirgu.

Īrijā joprojām ir mājokļu deficīta problēma, *TDUK* konferencē tika norādīts, ka koku stādīšanas apjoma palielināšana ir ļoti svarīga, lai nākotnē apmierinātu pieprasījumu pēc koksnes. Īrijas pārstāvis norādīja uz politiskās izpratnes trūkumu par to, ka, lai varētu būvēt vairāk, izmantojot koksni, ir jāstāda vairāk koku, lai nodrošinātu ilgtspējīgu piedāvājumu.

Tā kā Eiropas kokzāģētavas turpina risināt šīs problēmas, nozare joprojām ir pakļauta spiedienam. Jebkurai iespējamai tirgus atveseļošanās iespējai būs jārisina šīs aktuālās problēmas.

**C16 un C24 klases zāģmateriāli tiek gradēti atbilstoši to stiprības klasei un ir īpaši paredzēti koka konstrukciju būvēšanai. Gan C24, gan C16 materiāli ir paredzēti nesošajām un palīgkonstrukcijām. C24 ir lielāka izturība nekā C16 materiālam*